

אירועי מערת המכפלה משכו לנו את השטיח מתחת לרגליים. לא לערפאת, שאינו מסוגל לעצור בעד הקיצונים במחנה הפלשתיני, שאינם סרים למרותו - לרבין, שאין בכוחו לשלוט ביצריהם של הקיצונים הישראליים בעלי מנטליות של נערים. ובדומה לפגז בסארייבו העולם לפתע מתמקד במרחץ הדמים של חברון ומקנה לו אותו משקל פוליטי בינלאומי, שלמבצעיו מעולם לא היה. איוון הסיכומים במום בקהיר ממילא היה עדין למדי. ערפאת לא היה בטוח שיעלה בידו להשיג רוב לסיכומים אלה בטוניס - עכשיו בא מטורף ועושה בשבילו את המלאכה. כובד משקל דעת הקהל הבינלאומי שוב הופנתה נגדנו ומאפשר לו לזכות בהישגים הנוחים לו יותר, ומי יודע, אולי יזכה אפילו בכל הקופה. במכה אחת הפסיד רבין, מה שהצליח במאמץ רב לכפות, הר כגיגית, על הפלשתינים, על אף שהשכל הבריא אינו מסוגל לתפוס הגיון הסדר כזה: להשאיר את ההתנחלויות על תילן בתוך האוטונומיה ולרתק כוחות צ.ה.ל ניכרים באזור להגנתם. עד לאחרית הימים, ז.א. עד לחתימה על הסדרי הקבע, אולי, מי יודע. עכשיו תעלה שאלת ההתנחלות למרכז הדיונים, לא יזובר עוד על הסדר ביניים ופינוי המתנחלים הופך לנושא אקטואלי. תחת לחץ אמריקאי בווינגטון ולא מתוך עמדה של כוח בטאבה. כל החלומות על פיתוח כלכלי משותף התנפצו ונמוגו ולתביעה להפרדה מדינית מוחלטת יש עתה סיכויים של ממש. ההגיון היה מחייב גם אותנו להתכונן לפינוי מהיר ומוחלט של השטחים. איני יודע למה אין אנו עוד מוכנים להודות, שאין בכוחנו להחזיק בהם הלאה. אכן, רבין באמת לא יכול יותר להתחמק מ-פירוק האימפריה (שלא היינו אפילו מוכנים או מסוגלים לדאוג לה למערכת ביוב ותשלומי ביטוח לאומי לפועליה הזכאים). שלא יתבייש להודות, שהאימפריאליזם שלנו פשט את הרגל, שבלאו הכי לא שלטנו על שום דבר, שכל בורג של טנק, כל ליטר דלק למטוס קרב בא אלינו מחסד מיטיבנו מעבר לים. יש מי שמרשה לנו להיות חזקים. האם לא הגיע הזמן לחזור לחשיבה עצמית ולקבוע, מה נכס ומה נטל? לשם כך יש להתפטר מהבעיה הדתית. יש לנו כזאת: שאלת ההתנחלות קשורה הדוק בשליטת הדת בחיים הציבוריים שלנו. מבלי שנהיה מסוגלים לסלק השפעות הדתיים בפוליטיקה הישראלית אין סיכוי להיחלצות מאבדון מדיני.